

OD AUTORA

Drugie wydanie tej książki mogłoby nosić numer 2, gdyby nie to, że prawie połowa zawartych w nim tekstów pochodzi z wydania pierwszego (17 na 35). Tytuł *Nauczyciele i przyjaciele 1,5* zdaje się frapujący, ale zanedo, więc numerek pomijam.

Przez lata, które upłynęły od pierwszego wydania (2010), napisałem kilkanaście nowych portretów, wspomnień i, niestety, pożegnań. Taka jest kolej nie rzeczy, lecz ludzi – i nic na to nie możemy poradzić, poza uczczeniem ich pamięci.

Tom otwiera esej poświęcony Edwardowi Abramowskiemu, napisany dla innej edycji i innego czytelnika. Autor *Ideji społecznych kooperatywności* nie był moim nauczycielem, bo zmarł pokolenie wcześniej od moich narodzin. Spostrzegłem jednak, że pojawia się on w różnych wspomnieniach i odniesieniach, zatem postówie do angielskiego wydania jego pism okazało się dobrym przedśłowiem do moich pism polskich. *List do Kalamburzystów*, którym kończę, napisałem do zespołu artystycznego przenikniętego „duchem braterstwa”, jak powiedziałyby Abramowski.

Poświęciłem więcej uwagi literaturze pięknej, która jest i pozostanie moją pierwszą miłością. Wiesław Myśliwski i Marian Pilot są moimi pisarskimi przyjaciółmi od ponad półwiecza, Adam Michnik zajmuje mnie jako krytyk literacki, a Martę Wykę wielbię nie tylko jubileuszowo. *Laudacja dla Olgi Tokarczuk* w jej doktorskim przewodzie honorowym w Uniwersytecie Warszawskim wieńczy ten literacki wątek, który rozpoczyna epitafium dla Jarosława Iwaszkiewicza.

O Jerzym Giedroyciu, Janie Strzeleckim, Andrzeju Walickim, Adamie Sikorze i Krzysztofie Pomianie zamieszczam tutaj nowe teksty. Poprzednie, z pierwszego wydania, nie straciły ważności i dobrze będzie czytać je równolegle.

Głównym miejscem akcji tej wielowątkowej opowieści o nauczycielach i przyjaciółach jest Uniwersytet Warszawski. Wydają ją ponownie Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, a ja dziękuję pani Małgorzacie Przybyszewskiej za troskliwą opiekę i panu Kamilowi Dźwinielowi za doskonałą redakcję.